

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Irritum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

apud eruditos aut per Dialecticam in angustias intruditur, aut per eloquentiam in latiores campos explicatur: unde Zeno Stoicæ disciplinæ princeps commentus est, per manum utrumque diverso gestu porrectam significare, quod quidem inventum cum manifestum sit hieroglyphicum, minime fuerat dissimulandum.

DIALECTICA. CAP. XXXV.

Dialecticam enim ostendere cum vellet, manum pingere solitus est digitis in pugnum compressis, angustias hinc scilicet & argumentorum brevitatem, quibus illa cohibetur, ostendens, quod simplex uniuscujusque rei qualitas tribus plurimum propositionibus comprehendatur, axiomaticè assumpto, & illatione, vel partibus his etiam brevioribus.

ELOQUENTIA. CAP. XXXVI.

Lib. 12
Gestus con-
ciatorum
Pontificio-
rum.

Eloquentia vero late diffusa patienti decurrens planitie, quaque liberit pervagata, per distictos digitos dilatamque manum ab eodem exponebatur. Reprehendit sane Quintilianus eos, qui orantes ulla in causa manum sub pallio continent, quasi res ignaviter agatur: nostri tamen instituti est, cum apud Pontifices inter sacra sermonem habemus, manus intra pallium cohibere, fragalique tantum pronunciatione uti. Quoniam vero Theologi finiunt aliud orare esse, aliud adorare, status ad cultum, manus ita surrecta ad adorationem facere videbuntur.

PRECES. CAP. XXXVII

IN Hetruscis quoque institutis hoc gestu manuum ad preces utebantur, neque non in devotendis civitatibus, evocandisque diis: cumque Jovem dicebant, manus ad cælum sustollebant, ut eo etiam loco apud Virgilium est:

Æneid. 4.

Multa Jovem manibus supplex omisso supinis.

Sane, quod ad hanc rem facit, Polemonem sophistam legimus in Olympicis ludis, qui Smyrnæ omnem celebrabantur, inepti cujusdam actoris solæcismum manu factum reprehendisse, cum in exclamatione, ὦ θεῶν, manus ad terram protendisset. Cum vero ὦ θεῶν pronunciaret, faciem ad cælum erexit. Sed quantum ad Jovem pertinet, eundem morem vetustissimo ritu apud nostræ pietatis Pontifices, observari videmus, quotiens enim vel DEUM, vel DOMINUM enunciant, gentem sanctam bonis verbis expiaturi, prosperaque & felicia mortalibus precaturi, manus sub eam locutionem supinis in cælum tollunt. Quinetiam ὀψιθυσία, quod sacrificare est, etymologi Grammatici nonnulli dictum putant, quod qui sacrificant, præcanturve Deos, ὀψιθυσία τις χεῖρας, manus quippe protendant. In numo Gordiani Pii simulacrum est, quod Passas hinc inde manus ad cælum tollit, cum inscriptione ad rem accommodata, PIETAS AUGUSTI. Illud addam, antiquum præcandi modum notatu sub dio Pindarum posuisse, Olympiis, ode secunda, apud quem, ἄνω τὸς ἄστρον ἔειπεν, ob hanc causam inscribitur.

Gordiani
numus.

DE PEDIBUS.

CAP. XXXVIII.

HÆc quidem manu super memini, Manarde, tibi disseruisse: sed quoniam Caprillis velle se de pedibus audire similia dicitabat, quæ super his à me tunc dicta fuerunt, visum est subjungere.

IRRITUM. CAP. XXXIX.

Hæc, & sequentia
sumpta ab
Erasmo
3. cent. 5.
prov. 100.

Fieri minime posse aliquid, aut inconstans irritumve futurum, quod ceptum actumve fuisset, ostendere si vellent Aegyptii sacerdotes, pedes in aquæ superficie inambulantes pro hieroglyphico faciebant. Nemo enim est qui nesciat, nulla id humana ope ingeniove fieri posse: nihil enim magis irritum cedit, quam si qui plantas super aquæ superficiem firmare sibi persuaserit. Ad hoc respicit Cicero, cum libro officiorum tertio, fluxas, labiles & inconstantes Epicuri rationes esse diceret, quippe quæ minus in solido consistant, quod aqua hærent, ut ajunt. Sunt qui elocutionem hanc, in hac causa mihi aqua hæret, rem nondum peractam significare contendunt, dubiumque aliquid super-

Aesse, quod nondum fuerit explicatum, aut sibi re super adhuc dicendum esse, sumpto à clepsydris, in quibus aqua, temporis dati index, per horas stillatura statuebantur argumento. Et hoc esse quod ad Q. Fr. Cicero ita scribit alterius libri epistola v. *Quod idibus & postridie fuerat dictum de agro Campano, non est actum, in hac causa mihi aqua baret.* Ubi tamen damnat Epicurum, cum Ægyptiorum hieroglyphico videtur convenire: utpote qui argumentorum ejus infirmitatem omnino redarguit. Nam ingredientium unicuique anima, ut palam est, solo opus est, diceret Aristoteles, cui firmiter innitatur: id autem homini, ut pote graviori animali, neque in aere, neque in aqua conceditur, & ea de causa pedes suam habent nuncupationem, quod τὸ πῖδον, id est, solum sibi deposcunt.

Aqua baret, quid. Nempe secundum.

VACILLATIO, CAP. XL.

Cum Ægyptiaco consentit hieroglyphico quod Psalm. LXXIII. legitur, *Mei pene moti sunt pedes.* Græca lectio habet ἐσαλεύθησαν, quippe vacillarunt, sive potius fluctuarunt: maris enim turbatio, fluctuumque commotio, σαλεύω. Hic vero Pedes pro Cogitatione ponuntur, quæ scilicet animi nostri pietatem pedum instar regit, & sustinet. Pene igitur, inquit, cogitatione perversus, ac pene lapsus sum, ut crederem Deo nullam inesse providentiam, incertoque casu mortalia defluere, aut quid hujusmodi. Ita ibi legitur Psalm. xxxviii. ἐν τῷ σαλεύσει μου πόδας μου ubi si verbi maritimi & fluctuantis ratio est habenda, Latine dicemus, *Cum fluctuare capissent pedes mei.*

FUNDAMENTUM, CAP. XLII.

Contra vero pedes in solido constituti, jactum ostendunt fundamentum. Hinc apud Jurisconsultos legas, *Ponere pedem pro Fundamentum jacere.* Hinc illud apud Tullium De Finibus IV. *Et possidere Quid enim? sapientia ubi pedem poneret non habebat sublatis officiis omnibus.* Alibi, *Pedem ponere, significat Occupare.* In Deo autem pedes virtutis ejus firmitatem ostendunt, & solidi fundamenti stabilitatem, Esaia dicente: cap. 66. *Cælum mihi sedes est, terra autem scabellum pedum meorum.* Alibi pedes Dei, hieroglyphice accepti, humanitas Christi est: nam sicut caput Pater, ita pedes Filius, qui eo quod terreno mixtus est, divinitate ipsa inferior est. Quod vero scriptum est Deuteronomio: *Qui appropinquant pedibus ejus, de doctrina illius aliquid assequuntur,* sunt qui ex mysticis hæc pedibus abeundos intelligunt sanctos interpretes, & qui divinam prædicant sapientiam. At quod Psalm. 73. & 122. stantes pedes hieroglyphice ponuntur, mentis atque fidei stabilitatem significant. Nam contra de malefidis Propheta: *Cur claudicatis utroque pede?* Et Psalmographus Psalm. 17. *Claudicaverunt aberrantes à semina.* Porro vitiatum pes, aut mutilus, aut intortus, in Divinis literis hominē significat, qui à recta divina institutionis semita declinat: quandoquidem Pedes pro Actionum, ut dictum est, progressu sæpe ponuntur, Theologice omnes hunc vitæ nostræ cursum viam appellare confecerunt, de qua David Psalm. 119. *Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini,* hoc est, qui dum hanc vivunt vitam, ea faciunt quæ lex Domini præcipit atque mandat.

Et possidere hinc in D. C. C. Possessio pedum positio. Pedes in Deo, quid. Deut. c. 33. Reg. 18.

PURIFICATOR, CAP. XLIII.

Si vero pedes altius in aquam merfos effinxissent, purificatorem significabant. Nam & alibi aqua & ignis in defæcationis significatum accipiuntur, quod rebus his labes omnis eluatur & eximitur. Hic vero de his sermo est, quæ lævi sint macula contaminata, quibus unda satis superque sit ad depurandum. Apud Horum legas fullonem hic significari, quod tantundem est: nam id est fullonis officium, ut res depurget, & munditiem vestibus inducat. Alii commenti sunt γαφέα pro γυαφέα apud Horum legere, ut scribam ex hac pictura commentarentur: propterea quod hoc à Mercurii similitudine descriptum apud Horum vulgatum legerant: sed non animadvertunt eo loco non ἐγαμῆ, sed ἐγγυ legi, quod exponi debet, ab operæ videlicet similitudine, ut scilicet gestus ille describeretur, figurareturque, qui fullonis est vestimenta pedibus in aqua pressantis.

Fullonis officium.

DIVES AVARUS, CAP. XLIII.

Tantali vero species in aquam demersi, ramis fructiferis ad frontem usque, & ob oculos dependentibus, quos frustra carpere, & hanc haurire irritò conetur eventum, quam meliori patescat

Tantalus in aquam demersus.